

Gemersko-malohontské múzeum

Newsletter

WEB:

FACEBOOK:

INSTAGRAM:

APRÍL 2026

DOČASNÉ VÝSTAVY

Meštianska kultúra fajčenia tabaku

22.01.2026 - 10.05.2026

Prostredníctvom výstavy, ktorú sme sprístupnili 22.januára 2026 sa návštevník preniesie do exotického sveta autentickej tureckej kaviarne so zariadením a v tomto priestore môže spoznať fajky objavené v kráľovskom meste Krakov. Tie poukazujú na záľubu obyvateľov tohto mesta v (zlo)zvyku fajčenia tabaku, ktorý sa v Krakove udomácňuje inšpirovaním sa z východnej (tureckej) tradície. Fajky poukazujú na skutočnosť, že doboví konzumenti používali tak miestne výrobky, ako aj vysokokvalitné fajky vyrábané v iných európskych centrách. Na výstave je prezentovaných 69 kusov fajok pochádzajúcich z obdobia od 17. storočia až do prvej polovice 20. storočia, ktoré predstavujú jedinečnú kolekciu v zbierkach Archeologického múzea v Krakove. Viac info [TU](#).

OSMANI a ich dedičstvo v Gemeri-Malohonte a v Novohrade

04.02.2026 - 10.05.2026

Z Gemersko-malohontské múzeum pripravilo výstavu, ktorá približuje obdobie osmanskej expanzie v regiónoch Gemera-Malohontu a Novohradu v 16. a 17. storočí. Výstava prezentuje zbierkové predmety osmanskej proveniencie, ktoré dokladujú prítomnosť Osmanov na našom území. Osobitná pozornosť je venovaná dvom najvýznamnejším hradom z tohto obdobia v regióne – hradu Fil'akovo a Tureckému hradu na Sobôtke pri Rimavskej Sobote. Na výstave budú vystavené zbierkové predmety z týchto inštitúcií: Gemersko-malohontské múzeum, Hradné múzeum vo Fil'akove, Archeologické múzeum Slovenského národného múzea a Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied, v.v.i. Viac o výstave [TU](#).

SPRIEVODNÉ PODUJATIA K VÝSTAVE

PRE RODINY S DEŤMI víkendové tvorivé dielne

Gemersko-malohontské múzeum – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kisbonyi Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat kulturális intézménye

Na hranici dvoch svetov
Osmani a ich dedičstvo v Gemeri-Malohonte a Novohrade

Két világ határán
Török hódoltság Gömörben és Nógrádban

Vikendové tvorivé dielne
Hétfélgéi alkotóműhelyek

25.- 26.04.2026

Farby a vzory
Színek és minták

Maľba tureckých motívov
Török motívumok festése

Počas otváracích hodín múzea
A múzeum nyitvatartási ideje alatt

www.gmmuzeum.sk

Zažite jedinečné tvorivé dielne inšpirované orientálnym umením a bohatým dedičstvom osmanskej kultúry v regióne Gemer-Malohont a Novohrad.

Počas víkendu **25. – 26. apríla 2026** si môžete vyskúšať maľovanie tradičných tureckých motívov, objaviť krásu ornamentov a rozvíjať svoju kreativitu v príjemnom prostredí múzea. Podujatie je vhodné pre všetky vekové kategórie a prebieha počas otváracích hodín múzea **od 9:00 do 17:00** hodiny.

Príďte si oddýchnuť, tvoriť a nechať sa inšpirovať farbami a vzormi dvoch svetov!

Vedeli ste?

Jedinečným dedičstvom osmanských Turkov sú výšivky, pre ktoré je typický rastlinný dekór v podobe exotických kvetov, ako ruža, karafiát alebo tulipán. Veľmi častým motívom je aj granátové jablko. Kvetinové vzory sa neskôr bohato začali používať na šatkách, krojoch, sviatočných obrusoch a pod. Veľmi zaujímavým zbierkovým predmetom výstavy na Hranici dvoch svetov je spodná časť plachty, prikrývadla, zo 17. storočia, pochádzajúca zo Sedmohradska, vyšívajúca strieborným vláknom – tzv. vyšívanie škófiom, zdobená motívami jednorozcov a granátovým jablkom a možno ju považovať za výšivku osmanskej proveniencie.

SOBÔTKA VS. FILAKOVO

Pre školské skupiny ale aj pre malých dobrodruhov tu máme kreatívne pracovné zošity, vďaka ktorým môžete zažiť a spoznať múzeum, a ním ponúkanú výstavu trochu inak.

Špeciálne pracovné zošitky plné tajničiek a hravého učenia. No a takéto hravé objavovanie a lúštenie zmení nudnú prehliadku výstav na zážitok, preveríte si váš postreh a zvedavosť, a objavíte predmety z úplne novej perspektívy.

Navštívte naše múzeum a objavte našu dočasnú výstav s názvom na Hranici dvoch svetov - Osmani a ich dedičstvo v Gemeri-Malohonte a Novohrade v sprievode tohto zábavného sprievodcu! Na **Sobôtke** sa nachádzajú ruiny najsevernejšieho položeného Tureckého hradu, pevnosti postavené Osmanmi v Karpatskej kotline. Pevnosť mali v rokoch 1554 – 1593 v rukách Osmanov. Podoba Tureckého hradu nie je presne známa. Predpokladáme však, že Turecký hrad predstavoval obdĺžnikovú pevnosť na nárožiach, opevnenú polkruhovitými vežami. Turecký hrad predstavuje typ tzv. nížinného vodného hradu. Je to najsevernejšie položená pevnosť vybudovaná Osmanmi v Európe vôbec.

V roku 1554 padol jeden z najlepšie chránených hradov v systéme protitureckej obrany – hrad **Filakovo**. V druhej polovici 16. storočia sa hrad na takmer 40 rokov dostal do osmanskej držby. Osmanmi na okupovanom území Uhorska vytvorili v 16. storočí štyri vilájety (budínsky, temešvársky, kanižský a jágerský). Vo Filakove vytvorili sídlo sandžaku; bol to jediný sandžak so sídlom na území dnešného Slovenska a zaradili ho k budínskému vilájetu.

Gemersko-malohontské múzeum - kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kishonti Múzeum - a Besztercebányai Kerületi Önkormányzat kulturális intézménye

Noc múzeí 23. máj 2026

Múzeumok éjszakája

16:00-23:00

Program: Pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí
A Múzeumok Világnapja alkalmából

16:00 Slávnostné otvorenie, privítanie hostí / A rendezvény ünnepélyes megnyitója

16:15 **VIR FORTIS** rozprávkové predstavenie / meseelőadás

17:00 Vernisáž výstavy **GOTICKÁ CESTA - Európske dedičstvo**
A GÓTIKUS ÚT - Európai örökség című kiállítás megnyitója

17:15 Kurátorská prehliadka výstavy **GOTICKÁ CESTA**
Kuratori tárlatvezetés a **GÓTIKUS ÚT** című kiállításban

18:00 **GREGORIANA** hudobné vystúpenie vokálneho súboru z Košíc
kassai gregorián kórus zenei fellépése

19:15 **VIR FORTIS** ukážka stredovekých tancov s workshopom
középkori táncbemutató workshoppal

20:30 Ohňová show / Tűzshow Każdy 50.návštěvník dostane darček.
Minden 50.látogató ajándékban részesül.

21:00 **BATERKOVÁ NOČNÁ PREHLIADKA** s oživenou históriou
ZSEBLÁMPÁS TÁRLATVEZETÉS élő történelemmel

Na nádvorí múzea Vás čakajú stredoveký remeselný jarmok a tvorivé dielne.
A múzeum udvarán középkori vásár és kézműves műhelyek várják a látogatókat.

Ústupné/Belépő: 5 €
ZĽP a deti do 6 rokov zadarmo
6 éves korig és fogyatékkal élőknek a belépés ingyenes

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!
A MŰSORVÁLTOZÁS JOGA FENNTARTVA!

PREDMET MESIACA APRÍL

 Mal'ba na plátne
 „Cigánský tábor v Tomášové“
 z roku 1931

Venované Medzinárodnému dňu Rómov
 Medzinárodný deň Rómov, pripadajúci na 8. apríl, si pripomínáme od roku 1990. Voľba daného dátumu súvisela s prvým celosvetovým stretnutím Rómov, ktoré sa konalo od 8. do 12. apríla 1971 v Orpingtone pri Londýne. Vtedajšie Československo tu zastupoval tiež MUDr. Ján Cibul'a, rodák z Klenovca.

Gemersko-malohontské múzeum si tento deň pripomína Predmetom mesiaca apríl. Je ním mal'ba na plátne s názvom Cigánský tábor v Tomášové, datovaná do roku 1931. Mal'ba zachytáva skupinu kočovných Rómov s vozmi a jednoduchým obydlím, šiatrom, pričom v ľavom dolnom rohu je uvedený názov obrazu, v pravom dolnom rohu meno autora: „Šorš O.“? a datovanie: „21.VI. 1931“. Autor obrazu pochádza pravdepodobne z Čiech alebo z Moravy. Obraz múzeum do svojho zbierkového fondu získalo v roku 2025 darom od Paula a Alice Bordásovcov z USA.

Rómovia v Rimavskej Sobote obývali mestskú štvrť Šereg, ležiacu na pravom brehu rieky Rimava, v blízkosti vojenských kasární. Spomína sa už v matrike narodených z roku 1878, kde je uvedený ako otec krstného dieťaťa Joanes Dombya povoláním hudobník s miestom bydliska Rimaszombat – Sereg (Rimavská Sobota – Šereg). Šereg, ako mestská štvrť obývaná Rómami trvalo usadenými v meste Rimavská Sobota, sa spomína aj v diele Samu Borovszkeho Magyarorszáág vármegyéi és varsosai z roku 1903. Viac informácií [TU](#).

Milí návštevníci, informujeme Vás, že Gemersko-malohontské múzeum bude počas veľkonočných sviatkov od 3. apríla 2026 do 6. apríla 2026 ZATVORENÉ.

